

Консолидирање на институционалната рамка на Северна Македонија за транзиција кон циркуларна економија

Национална работилница

22 октомври 2024 година, Хотел „Александар Палас“, Скопје, Северна Македонија

ИСТОРИЈАТ

Соочени со зголемениот притисок врз природните ресурси и деградацијата на животната средина, концептот на циркуларна економија претставува иновативен пристап за насочување на економиите кон нови патишта на развој кои се ресторативни и регенеративни по својата природа. Концептот ја нагласува замената на традиционалните линеарни модели на производство „земи-направи-фрли“ со циркуларни модели кои функционираат во затворени циклуси. Во такви системи, отпадот се сведува на минимум, а материјалите се одржуваат во циркулација што е можно подолго, преку создавање циркуларни вредносни синџири и употреба на чисти, енергетски ефикасни производствени методи.

Овој сеопфатен пристап не само што се осврнува на предизвиците поврзани со животната средина, туку отвора и нови можности за економска диверзификација и социјален развој, правејќи ја циркуларната економија клучен елемент во забрзувањето на спроведувањето на Агендата 2030 за одржлив развој. Владата на Северна Македонија веќе презеде чекори за консолидирање на потребната рамка за олеснување на транзицијата на земјата кон циркуларна економија, како дел од посеопфатните напори за пристапување кон Европската Унија (ЕУ).

Постигнатите успеси досега вклучуваат, меѓу другото, усвојување на стратешки документи за интегрирање на принципите на циркуларната економија во националните политики и законодавство на начин кој е конзистентен со барањата на *acquis communautaire*. Тоа го вклучува следново: Национална стратегија за одржлив развој (2024-2044) која ги интегрира принципите на циркуларната економија; Национален план за управување со отпад (2021-2031); Национален план за превенција на отпад (2022-2028); Стратегија за климатска акција (2021-2051); и Стратегија и Акциски план за паметна специјализација за олеснување на „позеленувањето“ на клучните сектори. Најново, со поддршка на Организацијата за економска соработка и развој (OECD), земјата го финализира Патоказот за циркуларна економија на Северна Македонија.

На барање на Владата, оваа работилница има за цел да ги поддржи креаторите на политики и регулаторите во нивните напори да обезбедат успешна транзиција на земјата кон циркуларна економија

ФОКУС

За да ѝ помогне на Владата во успешната транзиција кон циркуларна економија, работилницата ќе се фокусира на:

- Различните аспекти на концептите, принципите и деловните модели на циркуларната економија.
- Успешните искуства, предизвици и можности во формулирањето и спроведувањето на политики за циркуларна економија, со акцент на приоритетните сектори идентификувани во националниот патоказ за циркуларна економија, особено текстилната и прехранбената индустрија и управувањето со отпадот.
- Опции за политики за унапредување на реформите на Владата во областа на циркуларната економија.

ЈАЗИК

англиски, македонски и албански

ДНЕВЕН РЕД

Модератор: Г-дин Ариел Иванир, Шеф на Одделение за пристап кон пазарите, UNECE, Оддел за економска соработка и трговија

9:00-9:20

ОТВОРАЊЕ

- Н.Е. Г-дин Кире Илиоски, Амбасадор, Директор за мултилатерални односи, Министерство за надворешни работи и надворешна трговија
- Г-дин Блерим Златку, Државен советник, Министерство за економија и труд
- Г-ѓа Рита Колумбија, Резидентен координатор на Канцеларијата на Обединетите нации во Северна Македонија

9:20-10:25

РАЗВОЈНАТА СРЕДИНА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА: НАЦИОНАЛНИ РЕФОРМИ И ИДНИ ПРЕДИЗВИЦИ

Олеснување на трговијата

- Г-дин Марјан Тасевски, Директор на сектор за царински системи, Царинска управа

Одржливост на животната средина

- Г-ѓа Ана Каранфилова Мазневска, Раководител на Одделот за отпад, Министерство за животна средина

Енергетска одржливост

- Г-ѓа Валентина Страделова, Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини

Инфраструктура

- Г-ѓа Нериман Џеладини, Раководител на Одделот за единствен пазар, Министерство за економија и труд

Градежништво

- Г-дин Тони Арангеловски, Професор, Градежен факултет, УКИМ Скопје

10:25-10:40

РАЗБИРАЊЕ НА КОНЦЕПТОТ НА ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА: ПРИНЦИПИ И ДЕЛОВНИ МОДЕЛИ

- Г-ѓа Хана Дауди, Офицер за економски прашања, UNECE, Оддел за економска соработка и трговија

10:40-11:00

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ЦИРКУЛАРНИТЕ ПРАКТИКИ ВО ТЕКСТИЛНАТА ИНДУСТРИЈА: УЛОГАТА НА СЛЕДЛИВОСТА

- Г-ѓа Клаудија Ди Бернардино, Правник и експерт при Центарот на Обединетите нации за олеснување на трговијата и електронска економија). Проектен експерт - UNECE тим на специјалисти за следливост на вредносните синџири на снабдување во областите на животна средина, социјални работи и владеење

11:00-11:15

КАФЕ ПАУЗА

11:15-11:50

СТОРИИ СО ЦИРКУЛАРНИ ПРОЦЕСИ ОД ТЕКСТИЛНАТА ИНДУСТРИЈА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

- Г-ѓа Наташа Сивевска, Извршен директор, Текстилна трговска асоцијација на Северна Македонија
- Г-ѓа Евгенија Најдска, Менаџер за управување со отпад, Comfy Angel, Северна Македонија
- Г-ѓа Сирма Желева, Раководител на одржливи решенија, TechCycle, Бугарија

11:50-12:10

ОД НИВА ДО ТРПЕЗА: ЦИРКУЛАРНИ ИНОВАЦИИ ВО ПРЕХРАНБЕНАТА ИНДУСТРИЈА

- Г-дин Шејн Ворд, почесен професор за биосистемско инженерство, Универзитетски колеџ Даблин

12:10-13:00

СТОРИИ СО ЦИРКУЛАРНИ ПРОЦЕСИ ОД ПРЕХРАНБЕНАТА ИНДУСТРИЈА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

- Г-дин Петар Георгиевски, Претседател, Мрежа за рурален развој
- Г-дин Абдулезел Догани, Извршен директор, "Везе Шари", Северна Македонија
- Г-ѓа Јана Клопчевска, Вонреден професор, Катедра за храна и биотехнологија, УКИМ
- Г-дин Исмаил Ферати, Асистент професор, Факултет за прехранбена технологија и исхрана, Универзитет во Тетово
- Г-ѓа Ирена Џимревска, Советник и проектен координатор, Германското друштво за меѓународна соработка - ГИЗ Скопје
- Г-ѓа Александра Каревска Димовска, Советник, Германско друштво за меѓународна соработка - ГИЗ Скопје

13:00-13:20	ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ
13:20-14:20	РУЧЕК
14:20-14:40	ЗАТВОРАЊЕ НА КРУГОТ: НАЈДОБРИ ПРАКТИКИ ВО УПРАВУВАЊЕТО СО ОТПАД ЗА ЦИРКУЛАРНОСТ <ul style="list-style-type: none"> • Г-дин Гергели Ханко, Извршен директор, Унгарска асоцијација за животна средина (ХАЕЕ)
14:40-15:45	СТОРИИ СО ЦИРКУЛАРНИ ПРОЦЕСИ ОД ИНДУСТРИЈАТА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА <ul style="list-style-type: none"> • Г-дин Филип Иванов, Заменик претседател, Македонска асоцијација за цврст отпад • Г-ѓа Наташа Бакревска, Менаџер за животна средина и алтернативни горива, Цементара ТИТАН УСЈЕ, Северна Македонија, член на Македонска асоцијација за цврст отпад • Г-дин Филип Ивановски, Извршен директор, Пакомак • Г-дин Љубомир Пејовски, Менаџер за животна средина, Макстил АД • Г-ѓа Јана Гажевска, Проектен координатор, Екоцентар 97, Северна Македонија • Г-ѓа Ангелина Танева-Вешоска, Институт за истражување на животна средина, градежништво и енергетика (ИЕГЕ) • Г-ѓа Тамара Тодоровска, Заменик шеф, дијалог за ЈПП, УСАИД Северна Македонија
15:45-16:00	ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ
16:00-16:30	ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЦИРКУЛАРНОСТА: АКАДЕМСКИ ПЕРСПЕКТИВИ ЗА ТРАНЗИЦИЈАТА <ul style="list-style-type: none"> • Г-дин Дејан Мираковски, Ректор, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, Северна Македонија • Г-ѓа Емилија Фиданчевски, Професор, Факултет за технологија и металургија, УКИМ Скопје • Г-ѓа Александра Мартиновска Стојческа, Професор, Факултет за земјоделски науки и храна, УКИМ Скопје
16:30-16:45	КАФЕ ПАУЗА
16:45-17:35	ПОДДРШКА НА ЦИРКУЛАРНИТЕ ПРАКТИКИ МЕЃУ ПРЕТПРИЈАТИЈАТА: ИСКУСТВОТО НА СТОПАНСКАТА КОМОРА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА <ul style="list-style-type: none"> • Г-ѓа Даниела Михајловска, Менаџер, Центар за циркуларна економија, Стопанска комора на Северна Македонија • Г-дин Едвард Софевски, Претседател, Стопанска комора за мали бизниси на Северна Македонија • Г-ѓа Ирена Јаневска, Претседател, Организација за социјални иновации (ARNO) Северна Македонија • Г-дин Горан Дамовски, Раководител на тим, Швајцарска агенција за развој и соработка (SDC), Програма за зголемување на вработливоста на пазарот (IME), Северна Македонија • Г-ѓа Елена Милошевска Јовановска, Претставник на Програмата за поддршка на увозот (SIPPO) во Северна Македонија
17:35-17:50	ФИНАНСИРАЊЕ НА ТРАНЗИЦИЈАТА КОН ЦИРКУЛАРНОСТ <ul style="list-style-type: none"> • Г-дин Александру Албу, Раководител за операции, Делегација на Европска унија во Северна Македонија
17:50-18:05	ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ
18:05-18:20	ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА: МАПИРАЊЕ НА ИДНАТА СОРАБОТКА СО UNESCE <ul style="list-style-type: none"> • Г-дин Блерим Златку, Државен советник, Министерство за економија и труд • Г-дин Ариел Иванир, Шеф на Одделение за пристап кон пазарите, UNESCE, Оддел за економска соработка и трговија